

AVANTI – Magisterarbete av Helena Lindberg

Institutionen för Inredningsarkitektur och möbelformgivning,
Konstfack 2007-05-30

Förord

"Djupt inne i Norrlands vildmark rasar jag fram på ett stort halvblod mellan täta furor. Kontakten mellan mig, häst och natur är total, lyckan är fullständig."

Sammanfattning

Jag inledde mitt magisterarbete, vid institutionen för inredningsarkitektur och möbelformgivning på Konstfack, med att åka på en resa. Under några dygn red jag genom norrlands skogar och levde "vildmarksliv".

Upplevelsen av ett enkelt liv med nära kontakt mellan djur, människa och natur tog form i möbler, en bänk, stol, skärm, gardiner och klädhängare. Tillsammans bildar de en rumslig känsla som skall beskriva min upplevelse av resan.

I formgivningen av möblerna har jag arbetat på ett fritt och konstnärligt sätt. Jag har kastat mig in i en process där metoden inte är bestämd utan fått finna sin väg efter hand.

Läder har fått en central plats. Ett fascinerande material som efter år av slitage stiger i värde och lever i generationer.

Möblerna är främst tänkta för en hall, rummet där vi förbereder oss för att kasta oss ut på det vardagliga livets ritt, fort framåt, Avanti.

Innehållsförteckning

Förord	1
Sammanfattning	1
Innerhållsförteckning	2
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte	3
Problemformulering	4
Metod	4
Upplägg och genomförande	5
En sammanfattning av resan	5
Skärmen Fura	6
Gardinen Fura	6
Hängaren Avanti	7
Bänk och stol Avanti	8
Resultat	9
Diskussion och sammanfattning	9
Bilagor	12

Inledning

En dag i slutet av augusti reser jag till Norrland för att under några dygn rida och leva "vildmarksliv". Jag känner mig rejält rädd för att resa helt själv och för att kasta mig in i ett projekt där jag inte vet hur slutet blir.

Det tar bara några timmar så förstår jag att denna resa kommer att påverka mig. Inspirationen och tankar om vad som gör oss verkligt lyckliga börjar direkt och kommer att följa mig i många år framöver, både på ett personligt plan och som formgivare/inredningsarkitekt.

Bakgrund

Utgångspunkten var att välja ett ämne som verkligen fascinerar mig och det blev längtan efter hästen som djur.

En enkel förklaring kanske är att jag ville göra något riktigt kul och få rida igen och sedan leka loss runt det.

En djupare förklaring, som jag själv kanske inte ser klart till en början, är ett behov av att fly storstadens ytlighet. Jag står på en plats i livet då sökande efter ärlig lycka för mig tillbaka till naturen, en längtan efter någon slags enkelhet i livet. En längtan som jag delar med många fler, kanske en reaktion på den nya tidens ohållbara press på den vanliga människan.

Resan till norrlands skogar leder mig sedan vidare på spår jag aldrig anat.

Syfte

Syftet har varit att få fram funktionella möbler som förhoppningsvis kan leda till en produktion, antingen i mindre exklusive skala eller större.

Jag väljer att rita möbler eftersom jag vill ta en sista chans att få arbeta fritt och konstnärligt, långt bort från krav på ekonomi och produktion. Jag vill använda möjligheten att använda så många av Konstfacks verkstäder och lärare i största utsträckning innan det är slut.

Viktigt har varit att använda mig av inredningsarkitektens styrka gällande att visualisera och tänka in möbler i ett sammanhang. Hur de fungerar och relaterar till de rummen de är tänkta att användas i, förmågan att se objektet i en rumslighet och inte enbart som produkt.

Problemformulering

För att utvecklas i ett yrke krävs personlig utmaning. Uppgifterna jag löst under åren på Konstfack har oftast tagit sin början i ett konkret formulerat problem, t.ex. att rita en stol för ett särskilt ändamål eller planera ett kök. Jag har i mitt magisterarbete velat använda ett mer konstnärligt sätt att arbeta. Kasta mig in i en process där metoden inte är bestämd utan får finna sin egen väg.

Mitt val av projekt är en utmaning i min roll som möbelformgivare. Kanske ett försök att slå sig loss från rådande, om än outtalade, normer om hur formgivaren arbetar. Personen som fyller sitt block sida upp och ned med möbelskisser och som ständigt grubblar över nya tekniska material och tekniker.

Vad händer när man inte börjar så, när jag i stället följer i konstnärens spår men fortfarande med kravet på funktionella möbler i slutänden?

Metod

Intrycken från denna längtans resa har fått visa vägen i ett arbete där intuitionen varit ledstjärnan. Min metod har varit att inte försöka ha en utstakad metod.

Jag omger mig med minnen från resan och fyller väggen vid bänken med foton. Jag fortsätter att fota det jag gör, dokumenterar min process.

Jag försöker också skriva ned mina tankar och skissa. Det mesta arbetet sker dock mycket konkret, nästan hantverksmässigt, där jag testar mina tankar och idéer direkt i modell och prototypform. Skär, limmar, klipper, snickrar enkla mokupe, ser vad som händer och försöker reflektera.

Upplägg och genomförande

Arbetet börjar alltså med att jag åker och rider några dygn i Norrland.

Att resa själv så långt från Stockholm är ett medvetet val. Jag vill att mina sinnen skall vara öppna endast för denna upplevelse för att finna inspiration och idéer till mitt arbetet.

Skall jag våga ge mig in i ett projekt med så öppna spår? Resa helt själv och vara nära hästar som jag numera har fått sådan respekt för? En dag innan bokad rid resa köper jag flygbiljett och vågar.

Min norrländska guide hämtar mig ensam från flyget med sin jaktbil, som hämtad ur filmen "Jägarna". Första natten sover vi under skitiga militärfiltar i den enklaste lilla stuga jag sett.

Följande morgon hämtar vi hästarna, halvblod med rejäl mankhöjd. Håller mig på avstånd från min häst. Detta verkar väcka hans nyfikenhet. Vem är detta som inte klappar och jollrar? En varm nos blåser mot min hand, tar reda på vem jag är. En enkel respektfull kontakt har skapats, min rädsla försvinner.

Med oss har vi bara de nödvändigaste kläderna, kniv och varsin liten stekpanna att värma mat och äta ur. Vi packar allt i väskor som knyts fast på cowboysadlarna.

I rasande fart rider vi sedan genom den täta tallskogen, vadar genom forsar, kasar och klättrar i branter. Detta är bland det roligaste jag någonsin gjort, det är som om jag inte kan sluta le.

Enkelheten och livet nära naturen fascinerar mig. Vi samlar och sågar ved och lagar mat över öppen eld. Vi vattnar våra hästar och fyller våra flaskor vid forsens. På natten sover vi i tältkåta med militärfiltar och oljerocken som täcken.

Rejält trött i kroppen av hårt arbete, skitig, luktande av hästar och rök upplever jag fullständig lycka och sinnesro.

En sammanfattning av resan

Hemma i Stockholm börjar jag arbetet med att sammanfatta upplevelserna från resan och delar in dem så här:

* *Skogen* – Det är skogen som ger mig känslan av att vara avstängd från övriga världen. På dagen upplever jag den ljus och öppen. Ljuset strilar in mellan stammarna och visar att tätheten längre bort kommer att upplösas då

vi färdas in mellan tallarna. På natten sluter sig skogen omkring oss som en vägg runt lägerplatsen som man gärna inte går utanför.

* *Hästen* – Kontakten med hästarna skänker mig trygghet och närhet i en kontakt byggd på ömsesidig respekt, förtroende och beroende av varandra.

* *Förvaringen* – Vi lever ett enkelt liv i skogen. Hästarna bär med sig det vi behöver i olika väskor, noggrant uttänkta för sitt syfte och tillverkade i naturnära och tåliga material. Med enkla remmar och spännen har allt sin plats på sadlarna, lätt att komma åt från både hästrygg och mark.

Skärmen "Fura"

Denna möbel tar sin start i upplevelsen av att leva och rida i skogen.

Jag börjar med att skissa i modellform. Jag skär direkt i kartong och försöker skapa luften mellan träden, formen av stammar, rötter, marken och tallarnas kronor som flyter ihop mot himlen.

Modellen blir tillslut en skärm i tre lager som med hjälp av glidskenor kan dras ut i sidled. På så sätt vill jag visa känslan av hur skogen förtätas och förtunnas när jag väljer min väg mellan furorna.

Efter att ha gjort många prototyper i fullskala bestämmer jag mig för att göra skärmens ramar i ask, ett hårt, rakt och vackert träslag.

Jag vill att skärmens lager skall ha en genomsiktighet. Jag kommer fram till att använda mig av en tunn textil anpassad för utbränningsteknik. En kemikalie trycks på ett tyg där bomull och polyester är vävt i bägge riktningar. Kemikalien bränner bort bomullen och mönster skapas av polyesterns transparans. När solen eller en lampa lyser mot skärmen kommer den att kasta vackra skuggor på golvet.

Skärmen måste stå stadigt på golvet och vara lätt att dra ut. Efter att ha testat olika lösningar kommer jag fram till att låta den mellersta skärmen ha två medar så att hela möbeln kan stå stabilt. De ytterst liggande skärmarna får små fötter som stödjer men inte utgör någon snubbelrisk.

Gardin Fura

Till examensutställningen använder jag mönstret Fura till panelgardiner som skall skjutas i sidled, även dessa i utbränningsteknik.

Hängare Avanti

Inspirerad av de vackra cowboysadlarna, tränsen och sadelväskorna känner jag intresserad av att arbeta i läder. Ett material som känns motiverat att använda då det vinner i skönhet och värde med åren och lever i generationer. Jag tar kontakt med och besöker Tärnsjö garveri eftersom de enbart arbetar med naturlig växtgarvning. Intrycket blir mycket positivt och Tärnsjö vill gärna hjälpa mig med mitt projekt. Jag ser detta som en fin möjlighet och kontakt och väljer därför medvetet att använda mig av läder.

Hemma från resan får synen av min röriga hall få mig att dra en parallell till den smarta förvaringen vi hade med oss på resan. Var sak hade sin egen välbehövliga plats. Något sådant skulle behövas i min hall.

Det som stör mig med den vanliga hatthyllan är att den kräver någon slags korg eller ask att lägga ned sakerna i.

När jag kommer hem vill jag inte sortera nycklar och annat, inte vika halsdukar och vantar på hyllor.

Även med denna möbel börjar jag direkt i modell och prototypform, skär och karvar i spill bitar av skinn jag fått från Tärnsjö.

Jag skriver en lista över de saker som kan tänkas behöva förvaras, nycklar, plånbok, mobiltelefoner och laddare, mynt, vantar och mössor.

Detta blir utgångspunkten för de två väskornas utformning, bägge möjliga att koppla på en bärrem. Den stora väskan är tänkt för kläder, vantar och mössor. Den lite mindre för alla småsaker.

Jag skulle också kunna tänka mig en specialväska för den bärbara datorn, som man då lätt kunde hänga av sig när man kommer hem och sedan ta med nästa morgon.

Med inspiration från tallarnas kraftiga bark och hur enkelt vi hängde upp sadelväskorna på grenklykor på kvällarna, ritar jag en hängare till väskorna. Den får flyttbara krokar på framsidan så väskorna kan varieras i höjd och storlek. På baksidan finns hängare för galgar.

Tärnsjö garveri hjälper mig att sy väskorna. De blir relativt exklusiva. Jag tänker mig att det skulle kunna finnas en rem till dem så att man även kan använda dem som handväskor.

Bänk och stol Avanti

Sadlarnas form och hästarna som betar i hagen ger inspirationen till en bänk och en stol.

Tanken är att göra små och nätta möbler som passar i en hall. De skall stödja upp baken och ryggen på samma fina sätt som sadlar gör.

För att finna formen och sittkomforten till bänken och stolen arbetar jag med flera modeller i fullskala, provsitter, funderar och ändrar.

Björkplywood lämpar sig bäst för konstruktionen. Bänken får en sits av enkelt naturgarvat skinn som jag limmar direkt på sittskalet.

Stolen sits består av rundlar i läder som nitas fast direkt i sittskalet. Det fungerar utmärkt att sitta på och jag tänker att det får bli en symbol för hästarnas päls.

Resultat

Intrycken från en fantastisk resa tog tillslut form i möbler.

Hästen som inspiration ledde mig högt upp i norrland. Till en början trodde jag kanske att arbetet skulle komma att handla om just hästen som djur. Nu blev det något annat, en upplevelse skapad tillsammans med hästen.

Stolen, bänken och hängaren är främst tänkta för en hall, rummet där vi förbereder oss för det dagliga livets ritt, en parallell till lägerplatsen. Skärmen Fura är tänkt att användas som rums avdelare och skapa viss avskiljning. Den kunde även fungera i kontorsmiljö för att skärma av t.ex. en mat eller mötesplats.

Gardinen är tänkt att hänga framför ett större glasparti där solen kastar skuggor på golvet genom träden. Genom att skjuta gardinerna lite i sidled kan mönstret stängas till eller öppnas upp.

När jag som inredningsarkitekt ritat möbler ser jag dem alltid framför sig i ett rumsligt sammanhang. Dels hur de rent funktionellt används men också hur de relaterar till ett rum, hur ljuset faller mot dem, hur det kommer att se ut när människan använder dem.

Jag har försökt gestalta kontakten mellan hästen och människan som lever i harmoni i och av skogen. Under arbetets gång har en viktig del varit hur de kommer att se ut på examensutställningen, hur de tillsammans skall bilda en rumslighet, skogen.

Skärmen och gardinerna blir den omslutande skogen. Stolen och bänken är hästarna och sadlarna. Hängaren är en stor bit bark med förvaringen som kan hängas som man vill.

Diskussion och sammanfattning

Ett magisterprojekt lägger man upp och genomför helt själv, även om man för en fortlöpande diskussion med lärare.

För mig har detta gett en känsla av stor frihet och stolthet. Jag har kunnat hålla i ett så hoppas långt projekt med intensitet rakt igenom, alla år har gett resultat.

I ett magisterarbete ser jag processen och tankarna som det viktigaste eftersom det leder till ett nytt steg i min utveckling som formgivare.

När jag börjar med den första möbeln, skärmen Fura, tycker jag mig fastna i gamla spår, krånglar in mig i tekniska lösningar och glömmer känslan. Fura blir också den stelaste och mest tillrättalagda möbeln i mitt arbete.

Så småningom lossnar det och jag vågar lyssna till den intuition och lekfullhet jag har inom mig. Hängaren, stolen och bänken blir ett lustfullt utforskande av min kreativa förmåga.

Jag känner mig mycket nöjd med projektet sedda ur denna aspekt, att jag lossat på spärrarna och hittat en glädje som känns stark och självklar.

Jag har ritat möblerna med kravet att de skall vara funktionella möbler, som allmänheten förhoppningsvis vill ha.

Bänken har kanske bäst potential. Den kan tillverkas i olika bredder och kan på så sätt bli stol, fåtölj eller bänk för flera. Den är överraskande bekväm, både för långa och kort personer. Den lilla böjen stödjer effektivt upp korsryggen och sträcker upp hela kroppen.

Stolens sits av läderrundlar är exklusiv, ett rent hantverk. Jag trodde att den skulle skapa mer negativ kritik t.ex. för svårigheten att underhålla skinnet och för kostnaden vid framställning. Det roliga är att inga sådana har uppkommit, människor tycker tvärtom att idén är full realiserbar och att sitsen är fantastiskt bekväm, lite sviktande och samtidigt stimulerande.

Hängaren har bra möjligheter om jag bara lyckas ta ett beslut om hur den skall säljas som produkt. Självt tycker jag den passar bäst som hall eller sovrumsmöbel.

Själva stommen i lackad mdf-board är relativt kostnadseffektiv. Väskorna däremot lutar mer åt ett exklusivt samlarhåll. Kanske det också är en styrka med möbeln. Antingen nöjer man sig med att ha stommen som hängare och använda krokarna på framsidan samt hängarna. Möjligheten finns sedan att kosta på sig en väska som man faktiskt kan använda till vardags.

En mjukt formad väska i läder för datorn skulle definitivt tilltala många. Det är dessutom praktiskt att kunna hänga av datorn i hallen när man kommer hem.

Spännande har varit att se hur positivt människor relaterar till det tjocka naturgarvade lädret, de har både känt och luktat på det. Riktigt fint kvalitetsläder har ett starkt värde i sig och jag tror många är beredda att betala för en väska som kan gå i arv.

Viktigast i mitt arbete har varit att jag återfått en glädje och lätthet som någonstans höll på att tunnas ut under åren på Konstfack. Detta är nog helt naturligt och har att göra med den nya kunskap man införskaffar. Det leder till en mer professionell roll men begränsar också kreativiteten på så sätt att jag ibland sett hindren innan de ens existerat. Nu litar jag bättre till mina styrkor.

Tack till:

Snickeri Johan Granqvist

Almedahls

Tärnsjö garveri

Silent gliss

Udda äventyr

Karin och Astrid

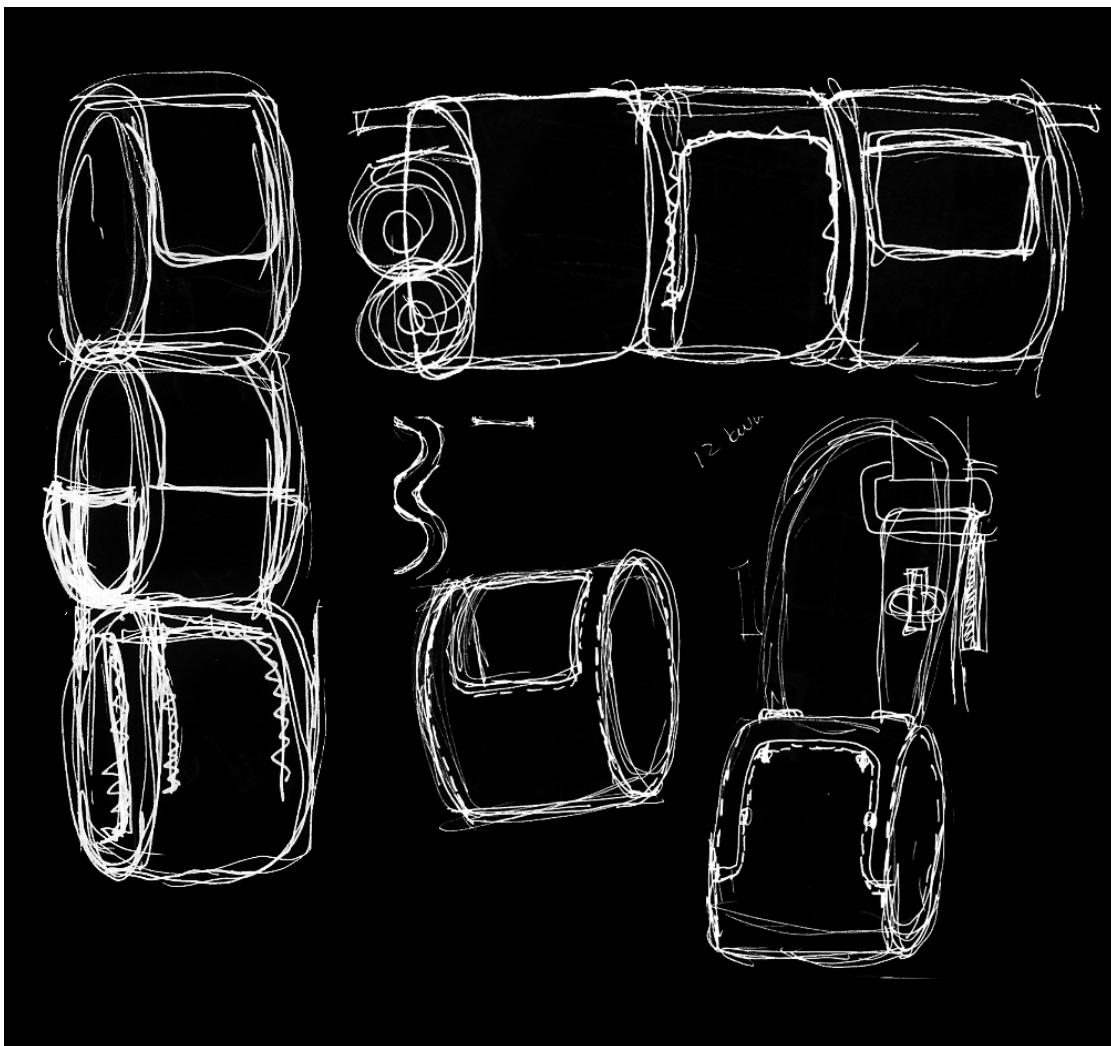
Bilder från resan som visar känslan av skogen, hästarna och förvaringen

Skiss och modellarbete med skärmen Fura

Färgning och bränning av tyger

Skiss och idéarbete med väskorna till hyllan Avanti

Prototyp tillverkning av väskor

Mokuper av bänk och stol för att finna form och sittkurva.

Hängare Avanti, närbild på väskor samt stolens sits.

Bänk och stol Avanti

Skogsrummet på Konstfacks vårutställning

Skärm och mönster